

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: riigilõivusid tuleb alandada, et tagada põhiseaduslik kohtusse pöördumise õigus

Riigikohus: riigilõivusid tuleb alandada, et tagada põhiseaduslik kohtusse pöördumise õigus

12. aprill 2011

Riigikohtu üldkogu tunnistas täna põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks tsiviilkohtumenetluse seadustiku sätte, mis piirab oluliselt eraettevõtete võimalust taotleda ringkonnakohtusse apellatsioonkaebuse esitamiseks riigilõivust täielikku või osalist vabastamist. Samuti tunnistas Riigikohtu üldkogu põhiseadusega vastuolu riigilõivuseaduses sisaldunud põhimõtte, mis nägi ette tsiviilasjas hinnaga üle 10 000 000 krooni apellatsioonkaebuse esitamisel riigilõivu 3% asja hinnast, kuid mitte rohkem kui 1 500 000 krooni.

AS Wipestrex nõudis riigilt 31 500 000 krooni põhivõlana ja 9 802 109 krooni 59 seni viivisena. Harju Maakohus jättis Wipestrex'i hagi rahuldamata, mille peale ettevõtte esitas ringkonnakohtule apellatsioonkaebuse ning taotluse jätta riigilõivu tasumise kohustust puudutav seadus kohaldamata, sest riigilõivu määr on vastuolus põhiseadusega.

Riigikohtu üldkogu leidis, et kui kõrgete riigilõivude eesmärgiks on vältida liigseid ja pahatahtlikke või ilmselt põhjendamatuid apellatsioonkaebusi, ei tohiks seadusandja siiski luua lõivude kehtestamisega olukorda, kus välistatakse ka kaheldavate või vaieldavate apellatsioonkaebuste esitamine. Säästu menetlusökonoomias ja menetlusosaliste osavõttu õigusemõistmise kulutuste kandmisest ei tohi saavutada sellega, et isikul puudub üldse tõhus võimalus oma põhiõigusi kohtus kaitsta.

Üldkogu märkis, et Eestis on vähemalt rahaliste nõuete puhul Euroopa Liidu riikidest proportsionaalselt kõrgeimad kohtukulud. „Üldkogu arvates tuleb olukorras, kus üldine riigilõivude tase on kõrge, vältimatult võimaldada menetlusabi vähemalt apellatsioonimenetluse riigilõivude tasumiseks kõigile Eesti eraõiguslikele juriidilistele isikutele,“ seisab otsuses.

Kuna Riigikohtu hinnangul võib käesoleval lahendil olla ulatuslik mõju, tuleb riigilõivude regulatsiooni kiiresti analüüsida. „Seadusandja peaks tulevaste vaidluste vältimiseks ja kohtumenetluskulude normaliseerimiseks kiiremas korras üldiselt süstemaatiliselt alandama riigilõivu määrasid“, lisab kohus täiendavalt.

OTSUS

[1]

Eveli Kuklane

Kommunikatsiooniosakonna juhataja

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-riigilõivusid-tuleb-alandada-et-tagada-põhiseaduslik-kohtusse-pöördumise#comment-0>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/?id=11&tekst=RK/3-2-1-62-10>